

В. Іванов

**ПРОФЕСІЙНІ НАВИЧКИ ВОКАЛІСТА ТА ЗВУКОРЕЖИСЕРА
ПІД ЧАС РОБОТИ В СТУДІЇ ЗВУКОЗАПИСУ**

V. Ivanov

**PROFESSIONAL SKILLS OF A VOCALIST AND SOUND ENGINEER
WHILE WORKING IN A RECORDING STUDIO**

Невіддільною частиною освітнього процесу навчання вокалістів на кафедрі естрадного та народного співу у ХДАК є робота в студії звукозапису. І тут для отримання максимально позитивного результату дуже важливою умовою є професійні якості вокаліста і звукорежисера, а також їхня ефективна взаємодія між собою. Звукорежисер у студії звукозапису відіграє важливу роль у створенні якісної музики. Він відповідає за технічну частину процесу запису, забезпечуючи оптимальну якість звуку та комфортну роботу для артистів.

Робота звукорежисера вимагає не лише технічних навичок, а й почуття смаку та розуміння музичного процесу. Звукорежисер відповідає за налаштування мікрофонів, підсилювачів, компресорів та іншого звукового обладнання. Він повинен вибрати відповідний мікрофон для конкретного голосу та стилю виконання. Звукорежисер стежить за рівнями записуваного сигналу, щоб уникнути спотворень та зберегти динамічний діапазон. Він регулює рівні гучності на мікшері або програмне забезпечення для запису звуку, допомагає вокалісту почуватися комфортно під час запису. Може запропонувати йому підказки з техніки виконання, контролювати інтонацію та емоційний вираз.

Вокаліст повинен підтримувати високий рівень майстерності виконання вокальних партій, володіти технічними навичками, такими як контроль руху, інтонація, фразування та дикція. Необхідно вміти працювати з різними мікрофонами та знати технічні аспекти звукозапису. Вокаліст повинен вміти передавати емоції та почуття через свій голос, інтерпретувати текст і надавати йому сенсу через інтонацію та виразність. Потрібно мати здатність адаптуватися до можливих змін проекту і працювати під заданими параметрами. Бути готовим до зворотного зв'язку та коригувати виконання відповідно до запитів замовника. Але все це стає можливим тоді, коли в студії звукозапису є все необхідне технічне обладнання, яким керує досвідчений фахівець звукорежисер.

Залежно від вимог проекту звукорежисер може застосовувати різні ефекти обробки звуку, такі як реверберація, ділей, еквалізація та ін. Має бути почуття міри, щоб не перебільшити з обробкою та зберегти природність звучання голосу. Після запису звукорежисер може зробити монтаж записаного матеріалу та зведення кількох доріжок, щоб створити готовий звуковий мікс.

Є деякі особливості запису вокалу з фонограмою. Дуже часто під час запису вокалу використовується фонограма, тобто заздалегідь записаний музичний фон, під який виконавець співає. Звукорежисер повинен точно синхронізувати виконання вокалу з фонограмою. Це вимагає уваги до деталей та можливо ручної корекції темпу або таймінгу.

Важливо підібрати оптимальний баланс між голосом виконавця та звуком фонограми. Голос має бути доволі гучним, щоб його можна було почути, але не таким сильним, щоб він заглушив музику. Хоча фонограма надає певну опору для виконавця, важливо зберегти природність його виступу.

Звукорежисер повинен забезпечити таке налаштування обладнання та підтримку, щоб артист міг висловити свої емоції та стиль виконання. За необхідності звукорежисер може застосовувати обробку до записаного вокалу, щоб зробити його більш виразним або відповідним до загального звучання треку. Однак важливо не перебрати з обробкою, щоб зберегти натуральність звучання.

Робота звукорежисера в студії звукозапису потребує ретельного підходу та уваги до деталей. Він відіграє ключову роль у створенні якісної музики, забезпечуючи оптимальне звучання та професійний підхід до кожного етапу процесу запису. Таким чином, професійні навички та адекватна взаємодія вокаліста та звукорежисера є запорукою отримання якісного результату у спільній роботі в студії звукозапису.

К. Жук

СТРУКТУРА КАЛЕНДАРНО-ОБРЯДОВОЇ ПІСЕННОСТІ МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ ПЕРЕХІДНОЇ ЗОНИ

К. Zhuk

THE STRUCTURE OF CALENDAR AND RITUAL SONGS OF THE INTERREGIONAL TRANSITION ZONE

Календарно-обрядовий фольклор є яскравим маркером зв'язку сьогодення та минулого. Велика кількість рівнів, у яких він себе проявляє: ритуальна частина, пісенна, ігрово-драматична, танцювальна, сприяє активній передачі інформації, що в них закодована. Проте урбанізація світу, що почалась з кінця XIX ст., характер заселення міжрегіональної перехідної зони між Слобожанщиною та Донеччиною сприяли занепаду великої кількості традиційних артефактів, території, що досліджується.

Райони перехідної зони, матеріали яких були проаналізовані під час дослідження: Краматорський, Волноваський, Великоновоселківський Донецької області; Дергачівський, Дворічанський, Ізюмський, Лозівський, Близнюківський Харківської області. Ці райони були досліджені, зокрема, у низках експедицій Віри Осадчої, Ірини Крюченко, особистих експедиціях автора 2016–2022 рр. Також до дослідження залучені зразки календарно-обрядового фольклору з дисків серії «Скарби Донеччини» та матеріали онлайн-архіву традиції Слобожанщини та Донеччини. Вони охоплюють період від 1983 р. і до сьогодення, також два зразки було взято з розвідок В. Ступницького (1929), та О. Стеблянка (1965).

На території міжрегіональної перехідної зони було виявлено 63 зразки календарно-обрядового фольклору. Із загальної кількості — 55 наспівів зимового, та лише 8 — весняно-літнього циклу. Не дивно, що зимова обрядовість представлена в домінуючій кількості, схожа тенденція виявляється в дослідженнях всіх сучасних дослідників фольклору, а саме: Галини Пшенічкіної, що досліджує суміжну територію Дніпропетровщини разом з Анастасією Любимовою; Лариси Новикової, Віри Осадчої, що провела повну аналітику обрядової пісенності Слобожанщини; та Олени Гончаренко, яка досліджує мелотипологію обрядового фольклору на матеріалі Сумщини.

Картина відповідності загального обсягу календарно-обрядового фольклору досліджуваного регіону виглядає таким чином: 19 колядок, 2 з них — частина обрядового дійства «Водіння кози», 5 посівальних, 19 щедрівок, 10 маланок,